

ẢNH HƯỞNG CỦA SỰ BIẾN ĐỘNG ĐỊA TỪ ĐẾN TỶ SUẤT SINH LỜI CỔ PHIẾU

Ngày nhận: 04/11/2015
Ngày nhận lại: 07/12/2015
Ngày duyệt đăng: 10/6/2016
Mã số: 6-16-25

Lại Cao Mai Phương (*)

Tóm tắt: Nghiên cứu này được thực hiện nhằm đánh giá ảnh hưởng của sự biến động địa từ đến suất sinh lời của VN-Index. Sử dụng dữ liệu hàng ngày của VN-Index và dữ liệu địa từ trường trong giai đoạn 28/7/2000 - 31/12/2014, tác giả đã tiến hành phân tích hồi quy tuyến tính và phân tích hồi quy logit. Với độ tin cậy 90%, kết quả nghiên cứu cho thấy trong những ngày có bão địa từ, tỷ suất sinh lời (TSSL) trung bình của VN-Index cao hơn so với những ngày bình thường từ 0,065% đến 0,072%. Xác suất để VN-Index tăng trong những ngày có bão địa từ gấp 1,065 lần so với những ngày bình thường. Nghiên cứu cũng đề xuất một số gợi ý nhằm giúp các nhà đầu tư (NĐT) có thể xây dựng tiêu chí đầu tư theo biến động địa từ trường cho VN-Index.

Từ khóa: Bão địa từ, thị trường chứng khoán, tài chính thần kinh học, cảm xúc trong quyết định tài chính.

Giới thiệu

Thị trường chứng khoán (TTCK) Việt Nam đã trải qua hơn mười bốn năm tuổi. Trong quá trình phát triển, thị trường không chỉ chịu tác động bởi sự điều tiết chính sách chính phủ, các biến số vĩ mô của nền kinh tế mà còn chịu tác động của các yếu tố tâm lý của NĐT (Lê Đạt Chí, 2007) khi đưa ra quyết định đầu tư. Kết quả nghiên cứu của Lê Trung Thành (2009) và Truong, Lanjouw và Lensink (2010) cho thấy mức hiệu quả về mặt thông tin của TTCK Việt Nam ở dạng yếu, một số lượng lớn các NĐT cá nhân giao dịch theo tâm lý bầy đàn trên Sở Giao dịch chứng khoán Hồ Chí Minh (Tran, 2007) và TTCK Việt Nam (Trần Thị Hải Lý và Hoàng Thị Phương Thảo, 2012). Những nghiên cứu ứng dụng ảnh hưởng tâm lý hành vi đến chứng khoán (Trần Ngọc Thơ và Hồ Quốc Tuấn, 2007), hiệu ứng của ngày trong tuần theo dương lịch (Truong, 2006;

Le, 2012), hay ảnh hưởng của ngày trong tháng theo âm lịch trên TTCK Việt Nam (Lại Cao Mai Phương, 2012) cũng đã được công bố.

Tuy nhiên, ngoài những nhân tố này ảnh hưởng đến tâm lý của các NĐT trên TTCK, kết quả nghiên cứu ở các nước phát triển còn cho thấy biến động địa từ cũng tác động đến quyết định của các NĐT, từ đó ảnh hưởng đến TSSL chứng khoán. Trong khi đó, tại Việt Nam cho đến nay vẫn chưa có một nghiên cứu nào khai thác khía cạnh này được công bố. Do đó, mục đích của bài nghiên cứu là đánh giá tác động của biến đại diện địa từ (GMS - Geomagnetic storms) lên TSSL của VN-Index. Bài viết sẽ trả lời các câu hỏi nghiên cứu: (1) Biến đại diện địa từ có thực sự ảnh hưởng đến TSSL của VN-Index hay không? (2) Nếu có thì xác suất của trường hợp bị ảnh hưởng gấp bao nhiêu lần so với trường hợp không bị ảnh hưởng?